

Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького



АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
присвячений 75-річчю кафедри
медицини катастроф та військової медицини
Львівського національного медичного університету
імені Данила Галицького



Львів
2019

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького
Danylo Halytsky Lviv National Medical University



**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
МЕДИЧНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*присвячений 75-річчю кафедри
медицини катастроф та військової медицини
Львівського національного медичного університету
імені Данила Галицького*

**ACTUAL PROBLEMS AND DEVELOPMENT PROSPECTS
OF MEDICAL SCIENCE AND EDUCATION**

COLLECTION OF SCIENTIFIC WORKS

*Dedicated to 75th Annivesary of the Department
of catastrophe medicine and military medicine
of Danylo Halytsky Lviv National Medical University*

Львів

2019

Lviv

2019

УДК: 378:001.61

Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичної науки та освіти:
зб. наук. праць, присвячений 75-річчю кафедри медицини катастроф та
військової медицини Львівського національного медичного університету імені
Данила Галицького / [упорядник : В.В. Гуменюк]. Львів, 2019. 235 с.

Редакційна колегія:

Чаплик В.В., кандидат медичних наук, доцент, завідувач кафедри

Олійник П.В., доктор фармацевтичних наук, професор

Петрук С.О., кандидат медичних наук, Заслужений лікар України

Козопас В.С., кандидат медичних наук, доцент

Євстратьєв Є.Є., кандидат фармацевтичних наук, доцент

Литвинчук В.Г., кандидат медичних наук

Жуковський В.С., кандидат медичних наук

Гуменюк В.В., кандидат педагогічних наук

Редагування англійською мовою; технічна верстка:

Гуменюк В.В., кандидат педагогічних наук

У збірнику наукових праць відомі дослідники, лікарі, педагоги-практики, молоді пошукувачі та працівники вищих закладів освіти висвітлюють сучасні теоретичні й практичні аспекти підготовки кваліфікованих медичних спеціалістів, обговорюють актуальні питання військової медицини та освіти, медичних проблем, пов'язаних з бойовими та небойовими наслідками надзвичайних ситуацій і військових конфліктів.

Статті збірника подано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Видання розраховане на науковців і педагогів-практиків загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних та вищих навчальних закладів, працівників інститутів післядипломної педагогічної освіти.

Упорядник:

Гуменюк В.В., кандидат педагогічних наук.

© Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2019

© Автори статей, 2019

ЗМІСТ *** CONTENTS

<i>Чаплик Віктор</i> <i>Крижанівський Валентин</i> <i>Chaplyk Viktor</i> <i>Kryzhanivskyy Valentyn</i>	ДО 75-РІЧЧЯ КАФЕДРИ МЕДИЦИНИ КАТАСТРОФ ТА ВІЙСЬКОВОЇ МЕДИЦИНИ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО TO THE 75 TH ANNIVERSARY OF THE DEPARTMENT OF CATASTROPHE MEDICINE AND MILITARY MEDICINE OF DANYLO HALYTSKY LVIV NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY	7
СУЧАСНИЙ СТАН ТА АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНОЇ ТА ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ		
<i>Візір Вадим</i> <i>Деміденко Олександр</i> <i>Садомов Антон</i> <i>Vizir Vadym</i> <i>Demidenko Oleksandr</i> <i>Sadomov Anton</i>	САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРАПІЇ В РАМКАХ ДИСЦИПЛІНИ «ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА» INDEPENDENT WORK OF STUDENTS IN TEACHING MILITARY THERAPY WITHIN THE DISCIPLINE “INTERNAL MEDICINE”	15
<i>Зайцев Валерій</i> <i>Ілюк Ірина</i> <i>Владиченко Костянтин</i> <i>Zaitzev Valeriy</i> <i>Ilyuk Iryna</i> <i>Vladychenko Kostiantyn</i>	АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ УРОЛОГІЇ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ ТА ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ THE ACTUAL PROBLEMS AT TEACHING UROLOGY TO FOREIGN STUDENTS AND POSSIBILITIES OF EDUCATION OPTIMIZING	19
<i>Гуменюк Василь</i> <i>Humeniuk Vasyl</i>	ДЕФІНІТИВНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ «ІНОЗЕМНИЙ СТУДЕНТ» DEFINITIVE ANALYSIS OF THE CONCEPT “A FOREIGN STUDENT”	25
<i>Колісник-Гуменюк Юлія</i> <i>Kolisnyk-Humeniuk Yuliya</i>	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МЕДИЧНОЇ ЕТИКИ FEATURES OF PROFESSIONAL ETHICS FORMATION	32
<i>Штанько Василь</i> <i>Перепелиук Микола</i> <i>Тихонова Сусанна</i> <i>Хижняк Олена</i> <i>Холопов Леонід</i> <i>Новіков Сергій</i> <i>Shtanko Vasyl,</i> <i>Perepeliuk Mykola</i> <i>Tykhonova Susanna</i> <i>Khyzhnyak Olena</i> <i>Kholopov Leonid</i> <i>Novikov Serhiy</i>	ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ОРГАНІЗАЦІЇ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ МИРНОГО ЧАСУ В МЕЖАХ ВИКЛАДАННЯ ВІЙСЬКОВОЇ МЕДИЦИНИ СТУДЕНТАМ 5 КУРСУ SKILLS AND COMPETENCIES FORMATION FOR THE ORGANIZATION OF MEDICAL CARE IN PEACETIME EMERGENCIES WITHIN THE FRAMEWORK OF THE TEACHING OF MILITARY MEDICINE FOR 5 TH YEAR STUDENTS	38
<i>Мацевская Юлия</i> <i>Пантази Владислав</i> <i>Демочко Анна</i> <i>Matsievskaya Yuliya</i> <i>Pantazi Vladyslav</i> <i>Demochko Anna</i>	СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ МЕДИЦИНЫ И ВОЕННО- МЕДИЦИНСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ CURRENT STATE AND ACTUAL PROBLEMS OF MEDICINE AND MILITARY-MEDICAL EDUCATION	42

якостями і засобом самоствердження. Людинолюбство допомагає йому стати психологом і педагогом стосовно хворого, підказує правильний вихід зі складної ситуації, виводить зі стану депресії у випадку неминучих професійних невдач і помилок.

Список використаних джерел

1. *Етичний кодекс лікаря України // Здоров'я України. 2009. №19 (224). С. 30—31.*
2. *Колісник-Гуменюк Ю. І. Формування професійно-етичної культури майбутніх фахівців у процесі гуманітарної підготовки в медичних коледжах: монографія. Львів : «Край», 2013. 296 с.*
3. *Словник основних термінів з філософських дисциплін / [Вовк В. М., Кравець В. М., Симон Ю. С. та ін.]. К. : Київський нац. ун-т. внутр. справ, 2006. 120 с.*
4. *Тимофієва М. П. Психологічна концепція професійного становлення та самореалізація особистості у вищому медичному закладі // Педагогические науки. URL: http://www.rusnauka.com/34_NIEK_2010/Pedagogica/75369.doc.htm.*

УДК 614.8+61:355

*Штанько Василь, к.мед.н., доцент, завідувач кафедри
Перепелюк Микола, к.мед.н., доцент
Тихонова Сусанна, д.мед.н., професор
Хижняк Олена, к.мед.н., доцент
Холопов Леонід, к.мед.н., доцент
Новіков Сергій, к.мед.н., доцент*

*Кафедра внутрішньої медицини №2 з курсом клінічної фармакології
Одеський національний медичний університет. м. Одеса, Україна*

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ОРГАНІЗАЦІЇ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ МИРНОГО ЧАСУ В МЕЖАХ ВИКЛАДАННЯ ВІЙСЬКОВОЇ МЕДИЦИНИ СТУДЕНТАМ 5 КУРСУ

***Анотація:** Метою даної роботи є обмін досвідом та ініціація обговорення питань з оптимізації викладання циклу військової медицини студентам 5 року навчання на кафедрах внутрішньої медицини для формування знань, навичок та компетентностей щодо обсягу, послідовності та організації дій медичних працівників при виникненні надзвичайних ситуацій мирного часу.*

***Ключові слова:** військова медицина, компетентність, організація дій, надзвичайна ситуація.*

*Shtanko Vasyl, PhD, associated professor, Head of the department
Perepeliuk Mykola, PhD, associated professor
Tykhonova Susanna, Dr of Medicine, professor
Khyzhnyak Olena, PhD, associated professor
Kholopov Leonid, PhD, associated professor
Novikov Serhiy, PhD, associated professor,
Internal medicine 2 department with clinical pharmacology course
Odesa National Medical University. Odesa, Ukraine*

SKILLS AND COMPETENCIES FORMATION FOR THE ORGANIZATION OF MEDICAL CARE IN PEACETIME EMERGENCIES WITHIN THE FRAMEWORK OF THE TEACHING OF MILITARY MEDICINE FOR 5TH YEAR STUDENTS

***Abstract.** The purpose of this work is an experience exchange and discussions initiate on optimizing the teaching of the military medicine cycle to 5 years students of training in the departments of internal medicine to develop knowledge, skills and competencies regarding the scope, consistency and organization of actions of health workers in emergencies of peacetime.*

***Key words:** military medicine, competence, the organization of actions, emergency.*

Обґрунтування. Викладання військової медицини студентам на кафедрах внутрішньої медицини вищих медичних навчальних закладів України починається з теми «Організація терапевтичної допомоги у воєнний час та при надзвичайних ситуація у мирний час». Основі акценти розгляду теми зосереджуються, насамперед, на питаннях медичного сортування та евакуації поранених під час бойових дій [1, с. 64-95; 2, с. 8]. Однак, враховуючи глобальні кліматичні зміни, стрімкий розвиток промисловості та високу ймовірність техногенних катастроф, нагальною потребою є організація ефективної діяльності медичних працівників всіх рівнів надання медичної допомоги при виникненні надзвичайних ситуацій мирного часу. Ці навички та компетентності мають бути відпрацьовані вже під час навчання в медичному університеті.

Мета роботи — обмін досвідом та ініціація обговорення питань з оптимізації викладання циклу військової медицини студентам 5 року навчання на кафедрах внутрішньої медицини для формування знань, навичок та компетентностей щодо обсягу, послідовності та організації дій медичних працівників при виникненні надзвичайних ситуацій мирного часу.

Матеріал та методи. Робота проведена на кафедрі внутрішньої медицини №2 з курсом клінічної фармакології ОНМедУ. Клінічними базами кафедри є 2 медичних заклади: Центр реконструктивної та відновної медицини (університетська клініка) ОНМедУ та некомерційне комунальне підприємство «Міська клінічна лікарня №1» Одеської міської ради. Обидва медичних заклади є багатопрофільними. Військова медицина є складовою підготовки студентів 5 року навчання з дисципліни «Внутрішня медицина» та складається з таких форм навчання: лекції (4 години), практичних занять (30 годин) та самостійної позааудиторної роботи студентів (17 годин).

Пропозиції з оптимізації викладання курсу військової медицини формувалися на основі Наказу МОЗ України від 2 квітня 2019 р., № 423/33394 «Про затвердження положення про функціональну підсистему медичного захисту населення», який регламентує створення, склад, завдання, рівні, механізм діяльності функціональної підсистеми медичного захисту населення та поширюється на підприємства, установи та організації, що належать до сфери управління МОЗ. Керувалися визначеними в Наказі основними завданням щодо медичного захисту населення при надзвичайних ситуаціях мирного часу, а саме:

- забезпечення готовності сил і засобів до дій при виникненні небезпечних подій на суб'єктах господарювання у сфері охорони здоров'я;
- організація та проведення моніторингу і прогнозування виникнення надзвичайних ситуацій та їх розвитку у сфері охорони здоров'я;
- взяття участі у рятувальних та інших невідкладних роботах з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- організація та проведення навчань (тренувань) з підготовки суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я та сил цивільного захисту;
- здійснення заходів щодо укриття персоналу та хворих (пацієнтів), суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я у захисних спорудах цивільного захисту.

Результати та їх обговорення. Визначили, що студенти повинні знати склад сил цивільного захисту функціональної підсистеми: галузева медична спеціалізована служба цивільного захисту; територіальні та об'єктові медичні спеціалізовані служби цивільного захисту; підрозділи системи екстреної медичної допомоги та медицини катастроф; спеціалізовані медичні загони; спеціалізовані медичні бригади; групи радіаційного спостереження і дозиметричного контролю; групи хімічного спостереження і контролю; групи епідеміологічного спостереження і контролю; дезінфекційні бригади.

Акцент у навчанні визначається необхідністю розуміння, що залежно від масштабів і особливостей надзвичайної ситуації, що прогнозується або виникла, може впроваджуватись один з таких режимів діяльності функціональної підсистеми: режим повсякденного функціонування; режим підвищеної готовності; режим надзвичайної ситуації; режим надзвичайного стану.

Враховуючи обмеженість тривалості циклу військової медицини на 5 курсі, увага акцентується на найбільш відповідальному режимі, а саме на

режимі надзвичайної ситуації. Його складовими є оповіщення органів управління та сил цивільного захисту функціональної підсистеми про виникнення надзвичайної ситуації та інформування про дії в умовах такої ситуації; введення в дію відповідних планів реагування на надзвичайні ситуації; організація робіт з локалізації і ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, залучення для цього необхідних сил і засобів функціональної підсистеми (у межах компетенції медичного працівника); організація та здійснення медичного сортування (за потреби) при евакуаційних заходах, медичного забезпечення населення під час евакуації в районі надзвичайної ситуації та в місцях розміщення евакуйованого населення; організація та забезпечення надання медичної допомоги постраждалим внаслідок надзвичайної ситуації.

Для формування практичних навичок та компетентностей особливу увагу під час практичних занять, самостійної аудиторної та позааудиторної роботи слід моделювати надзвичайні ситуації мирного часу, які ймовірні в нашому регіоні (наприклад, на клінічних базах, Одеському припортовому та нафтопереробному заводах, при виникненні повінню, землетрусу та інше) з застосуванням карт місцевості з дорогами та залізничними шляхами, реальними населеними пунктами та існуючими можливостями закладів охорони здоров'я, відомості про які можна отримати з відкритих джерел. Організація та надання медичної медичної допомоги на догоспітальному етапі (приймальне відділення – відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги) та госпітальному етапі (профільні відділення) моделюються з урахуванням існуючої структури клінічних баз кафедри.

Висновок. Наш досвід викладання дозволяє стверджувати, що імітація умов, максимально наближених до передбачуваної в даному регіоні надзвичайної ситуації, створює у студентів відчуття реальності, розуміння особистої ролі та професійної відповідальності, що спонукає до зважених організаційно-лікарських рішень й дій та відповідає досягненню мети навчання, - формуванню компетентності з організації та надання медичної допомоги в умовах надзвичайних станів мирного часу.

Список використаних джерел

1. *Воєнно-польова терапія : підручник [за ред. Г.В. Осьодло, А.В. Верби]. К.: СПД Чалчинська Н.В., 2017. 620 с.*
2. *Організація надання невідкладної медичної допомоги у військових частинах (закладах) Збройних Сил України: методичні рекомендації / 2-е вид., перероб. і доп. [В.Б. Андронатій, Ю.М. Астапов, М.П. Бойчак та ін.]; ВМД Міністерства оборони України. К.: 2014. 144 с.*